

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: 73PPOm/6/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1224202736
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Kosturková
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2024:1224202736.1

Uznesenie

Mestský súd Bratislava II v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: U. K., nar. XX.XX.XXXX, P. G. K., nar. XX.XX.XXXX, obe deti trvale bytom W. X, X., deti rodičov: matky - T. H. U. P. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. X, X., otca - P. K., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie v nasledujúcom znení:

Maloleté deti: U. K., nar. XX.XX.XXXX a P. G. K., nar. XX.XX.XXXX, sa dočasne, najdlhšie však na 6 mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia, zverujú do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Pezinok, so sídlom Nová 9, Pezinok - Grinava.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom, doručeným súdu dňa 29.08.2024 o : 12:56 hod., sa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava (ďalej ako „navrhovateľ“) domáha vydania neodkladného opatrenia podľa § 365 ods. 1 zákona NR SR č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej ako „CMP“), ktorým budú maloleté deti U. K., nar. XX.XX.XXXX a P. G. K., nar. XX.XX.XXXX, zverené do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Pezinok, so sídlom Nová 9, Pezinok - Grinava s odôvodnením, že maloleté deti boli dňa 29.08.2024 v čase okolo 04:00 hod. stotožnené hliadkou Obvodného oddelenia policajného zboru Bratislava - Karlova Ves na zastávke MHD Bratislava - Karlova Ves. Na zastávke už čakali spolu s maloletými aj príslušníci mestskej polície, ktorí uviedli, že boli vyslaní na uvedenú adresu, nakoľko sa maloleté osoby zdržiavali v okolí už od neskorých nočných hodín a bez sprievodu dospelé osoby. Maloleté deti U. K., nar. XX.XX.XXXX a P. G., nar. XX.XX.XXXX uviedli, že ich matka U. P. G. sa nachádza na adrese trvalého pobytu na W. ulici č. X, X. - W. P., je však pod vplyvom alkoholu. Na Obvodnom oddelení policajného zboru Karlova Ves sa príslušníci telefonicky pokúsili kontaktovať matku, avšak bezúspešne, uviedli, že rodinu poznajú, v rodine viackrát zasahovali pri vyhrotených rodinných situáciách. Navrhovateľ má vedomosť, že v rodine sa nachádzajú aj ďalšie dve (staršie) maloleté deti, o ktorých maloletá P. a U. povedali, že zrejme doma spia. Vzhľadom na to, že situácia sa opakuje pri dvoch mladších maloletých deťoch, ktoré polícia zachytila v nočných hodinách v uliciach Bratislavy, navrhovateľ vníma situáciu ako alarmujúcu, pričom situáciu na strane starších detí bude následne riešiť priamo pracovníčka, ktorá vedie spisovú dokumentáciu maloletých detí. Deti pri prvotnom vypočutí uviedli, že mama pije často, majú aj starú matku, tá je však ďaleko, maloletá u nej bola na prázdninách, chodí tam sama vlakom, ak je matka v stave, že ide a vybaví jej lístok, ak je matka opitá, tak jej nemá kto kúpiť lístok. Deti uvádzajú, že ich polícia viackrát chytila vonku v noci - uvedené potvrdili príslušníci polície, ktorí rodinu monitorujú. Následne boli deti prevezené na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Svoradova 1/A, Bratislava, kde zaspali. Telefonicky bola kontaktovaná stará matka maloletých detí, pani X. X., ktorá uviedla, že vie o tom, že jej dcéra pije, nie je schopná sa o deti postarať, vodi

si domov rôznych mužov a deti sú toho svedkom. Ďalej uviedla, že o deti sa v minulosti starala, ale momentálne už nemôže, z celej situácie je najmä psychicky vyčerpaná, keď mala deti v náhradnej starostlivosti, tak sa aj presťahovala do Bratislavy, aby deti mohli chodiť do školy a že im to tak bude lepšie, ale jej dcéra robila výstupy, volala na ňu políciu. Deti ušli aj starej matke v X., z čoho je aj záznam. Stará matka má vedomosť o tom, že deti fajčia, nemá sa o ne kto postarať, najlepšie by bolo umiestniť deti do zariadenia, lebo jej dcéra veľa pije, mala by sa dať liečiť, dcére aj vybavila liečebňu, mala tam nastúpiť, avšak na poslednú chvíľu to odmietla. Stará matka sa nemôže o deti starať, lebo už nevláde. Stará matka tiež uviedla, že jej dcéra nikde nepracuje a pracovať nechce, keď nemá peniaze, vodí si do bytu rôznych cudzích mužov. Po prebudení maloletej P. bol s maloletou vykonaný pohovor, primerane jej veku a rozumovým schopnostiam, na ktorom maloletá uviedla, že mama pije, robí „bordel“, vodí si domov chlapov - napríklad si dovieďa „bolťáka“ (taxikára) a robila s ním rôzne veci, pri ktorých kričala a preto museli odísť z domu. Ďalej uviedla, že vie, že nemôže chodiť po vonku v noci, ale že ju to baví. Maloletej bolo vysvetlené, že v noci vonku nemajú čo robiť, lebo im tam hrozí nebezpečenstvo, na čo maloletá s detskou naivitou uviedla, že by sa ubránili. Ďalej uviedla, že doma sa im nepáči, najstarší brat sa o nich nezaujíma, matka pije a nestará sa o nich, chcela by byť adoptovaná, mať novú rodinu, veľakrát mamine povedala, že pije a že jej to vadí. Pri otázke, ako na to reagovala matka, maloletá uviedla, že matke to bolo jedno, ju to nahnevalo, tak matke dala facku, aj jej brat Q. jej dal facku. Podľa slov maloletej, keď sa toto udialo, tak matka sa len zadivila a odišla preč. Maloletá tiež uvádza, že ich bila aj stará matka, že je to normálne. Maloletej bolo vysvetlené, že má svoju rodinu a ako funguje sociálny systém, že by išli do detského domova. Maloletá toto vidí ako prijateľné riešenie. Navrhovateľ ďalej uviedol že spisovú dokumentáciu maloletých detí vedie od 20.06.2016 na základe podaného podnetu od starej matky maloletých detí, v ktorom sa uvádza, že matka riadne nezabezpečuje starostlivosť o deti a je užívateľkou alkoholu. Od toho obdobia ÚPSVaR Bratislava vykonával v rodine rôzne opatrenia a snažil sa o sanáciu rodinného prostredia. Od 24.05.2023 úrad spolupracuje na základe odporúčania s Centrom pre deti a rodiny Röntgenova, dôvodom spolupráce je posilnenie a zlepšenie rodičovských zručností a schopností na strane matky. Dňa 20.02.2023 podala stará matka zo strany matky návrh na Okresný súd Bratislava IV na zverenie všetkých maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti z dôvodu, že problém v rodine pretrvával. Uznesením č. k. 14P 23/2023-39 zo dňa 28.03.2023, právoplatným dňa 20.04.2023, Okresný súd Bratislava IV nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne (do právoplatného skončenia konania vo veci samej o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti) zveril všetky štyri maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Konanie vo veci samej, vedené na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 41P/27/2023, bolo zastavené z dôvodu späťvzatia návrhu starej matky, ktorá späťvzatie návrhu odôvodnila tým, že jednak maloleté deti nezvláda, ale aj tým, že jej dcéra - matka maloletých detí, na ňu vytvárala neprimeraný psychický nátlak. Navrhovateľ má za to, že t.č. nie je možné zo strany matky ani širšej rodiny zabezpečiť pre maloleté deti P. G. a U. primeranú starostlivosť, ostatní členovia rodiny majú vedomosť, že s matkou dlhodobo nie je všetko v poriadku, ale sami nemajú možnosti, prípadne schopnosti postarať sa o deti. Navrhovateľ záverom uviedol, že okolo 07:30 hod. volala matka maloletých detí, domáhala sa svojich detí, ktoré chce späť, matka do telefónu uviedla, že vie, že deti chodia von, ona spala, deti utekajú v noci von opakovane a nevie, čo má robiť, keď ona spí.

2. K návrhu boli priložené listinné dôkazy: rodné listy maloletých detí, úradný záznam OR PZ Bratislava IV zo dňa 29.08.2024, Úradný záznam Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava z výkonu pohotovosti vrátane pohovoru s maloletým bez sprievodu, spisová dokumentácia ohľadom maloletých detí (konanie vedené na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 14P 23/2023 - zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti).

3. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Podľa § 324 ods. 1 zákona NR SR č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

5. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

6. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy

pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť

a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

7. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

8. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

9. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

10. Podľa § 365 ods. 1 - 8 CMP, (1) ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne, najdlhšie na šesť mesiacov, zverený do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí. Obmedzenie času trvania neodkladného opatrenia neplatí, ak do šiestich mesiacov od nariadenia neodkladného opatrenia je začaté konanie vo veci samej, ak bolo do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zverené maloleté dieťa bez sprievodu alebo ak nebolo možné v lehote šiestich mesiacov zlúčiť maloletého cudzinca s jeho rodinou. (2) O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 24 hodín od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. (3) Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. (4) V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia netreba ustanovovať maloletému procesného opatrovníka. (5) Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia sa doručuje účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne. (6) Ak do šiestich mesiacov od nariadenia neodkladného opatrenia nebol podaný návrh na začatie konania vo veci samej a súd zistí, že existujú dôvody pre ďalšie zotrvanie maloletého v náhradnej starostlivosti, začne konanie vo veci samej aj bez návrhu. (7) Súd zruší neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené. (8) O návrhu na zrušenie neodkladného opatrenia rozhodne súd do desiatich dní od jeho doručenia.

11. Neodkladné opatrenie je zabezpečovacím inštitútom v civilnom mimosporovom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou alebo provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo už v začatom konaní nastať. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov, ktorá však zásadne nemôže prejudikovať práva a záujmy účastníkov. Zákonná formulácia § 367 CMP neupravuje konkrétne situácie, v ktorých môže súd pristúpiť k nariadeniu neodkladného opatrenia, t. j. môže k nemu pristúpiť v závislosti od konkrétnych okolností, pričom súd musí iba starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Predpokladom jeho nariadenia je teda existencia tak naliehavej potreby operatívneho zákroku, ktorá neznesie odklad a nie je možné ju vyriešiť až rozhodnutím vo veci samej, pričom je potrebné vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, ktorý musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa). Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré má mať zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z toho dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 329 ods. 1 CSP). Základnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia je, aby účastník osvedčil uplatňovaný nárok a preukázal potrebu neodkladnej úpravy pomerov, ktorá nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania starostlivosti súdu o maloletých aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa. Takýmto rozhodnutím je možné urýchlene a pružne riešiť situácie, keď je

potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých pôjde v zásade o zásah do stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy.

12. Ak sa maloleté dieťa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti, ak dieťaťu nemá kto poskytnúť starostlivosť alebo ak si to vyžaduje okamžitá ochrana jeho života, zdravia a priaznivého vývoja (ak ide o dieťa zanedbané, týrane a pod.), ak je tu dôvodná hrozba alebo narušenie, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti fyzickej alebo právnickej osoby. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého vyplýva aj z ustanovení zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine. Sleduje najmä záujem maloletého dieťaťa, ktorý bol ako zásada zakotvená prijatím zákona č. 175/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o rodine. V zmysle uvedenej zásady je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa okrem iného zohľadňuje najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod.

13. Súd, v intenciách vyššie citovaných zákonných ustanovení, na základe zisteného skutkového stavu dospel k jednoznačnému záveru o dôvodnosti podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a preto mu vyhovel v celom rozsahu. Keďže maloleté deti sa opakovane ocitli bez akejkoľvek starostlivosti, je potrebné dočasne upraviť pomery maloletých detí ich dočasným zverením do zariadenia ústavnej starostlivosti, čím sa má predísť možnému ohrozeniu života, zdravia a priaznivého vývoja maloletých detí. Aplikácia vyššie citovaného ustanovenia § 365 CMP predpokladá také podmienky, v ktorých sa maloleté deti aktuálne ocitli, ktoré bezprostredne ohrozujú ich život, zdravie alebo priaznivý vývoj, prípadne vyvolávajú reálnu obavu takéhoto ohrozenia. S ohľadom na to, že rodičovské práva a povinnosti nemôže/nedokáže aktuálne vykonávať ani jeden z rodičov, súd má za to, že v danom prípade sú splnené podmienky na dočasné zverenie maloletých detí do zariadenia ústavnej starostlivosti, keďže matka maloletých detí nie je spôsobilá riadne zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti a toho času nie je známa žiadna osoba, ktorá by mohla prevziať maloleté deti do svojej starostlivosti, je potrebné zasiahnuť bezodkladne formou procesného inštitútu neodkladného opatrenia a zabezpečiť maloletým deťom potrebnú starostlivosť. Situáciu detí je potrebné riešiť okamžite a to ich umiestnením do zariadenia, v ktorom bude o ne kompletne postarané a kde bude zabezpečený ich riadny zdravý fyzický a psychický vývin. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava v plnom rozsahu vyhovel tým, že maloleté deti dočasne zveril do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Pezinok, ktoré bude dočasne zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti. Súd, v súlade s novelizovaným ustanovením § 365 CMP, vymedzil trvanie neodkladného opatrenia na obdobie 6 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia. Záverom súd dáva do pozornosti navrhovateľa, že je potrebné bez zbytočného odkladu zamerať sa aj na monitorovanie, poprípade riešenie situácie ohľadom ďalších dvoch starších maloletých detí, ktoré by sa podľa všetkého mali doposiaľ nachádzať v starostlivosti matky.

14. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Toto rozhodnutie je vykonateľné dňom jeho vyhotovenia - 30.08.2024.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Mestskom súde Bratislava II, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.